

**Liikennevaliokunnan mietintö n:o 12 hallituksen esityksestä
laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunta on 15 päivänä lokakuuta 1993 lähettänyt liikennevaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 207.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Olavi Änkö kauppa- ja teollisuusministeriöstä, apulaisjohtaja Jorma Eerikäinen Valtionrautateiltä, asiamies Pentti Bruun Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto ry:stä, osastopäällikkö Antti Neimela Keskuskauppakamarista, insinööri Sakari Backlund Suomen Kuorma-autoliitto ry:stä, toimitusjohtaja Arto Rautio Rautaruukki Oy:n edustajana, toimitusjohtaja Seppo Nikkilä Finnminerals Oy:stä, opetusneuvos Pentti Puro Kemi—Tornio talousalueen kehittämiskeskuksesta ja puheenjohtaja Reino Rossi Jäkäälänviejäin yhdistys ry:stä.

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain voimassaolon jatkamista vuodelle.

Esityksessä on lain tuoteluettelosta poistettu joukko tuotteita, joilla on alhainen jalostusaste ja joita käytetään pääasiassa pitemmälle jalostettujen tuotteiden raaka-aineena.

Lakiehdotuksessa mahdollistetaan myös kuljetustukihakemusten käsittelyn siirtäminen kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistoille.

Esitys liittyy vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Valiokunnan kannanotot ja muutosehdotukset

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää

lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain säätämisen tarkoituksena on alentaa kehitysalueen elinkeinoelämälle keskimääräistä pitemmistä kuljetusmatkoista johtuvia lisäkustannuksia. Tavoitteena on myös parantaa kehitysalueella jo tapahtuvan tuotantotoiminnan edellytyksiä tuotannon määrän nostamiseksi, uuden tuotantotoiminnan aikaansaamiseksi ja sekä entisen että uuden tuotannon jalostusasteen kohottamiseksi.

Kuljetustuen alueellinen soveltamisala on säännelty viimeksi tässä muodossa 1 päivänä heinäkuuta 1993 voimaan tulleella lain muutoksella (634/93), jolla pienennettiin kuljetustuen piiriin kuuluvaa aluetta. Muutoksen tarkoituksena oli tällöin säästöjen aikaansaaminen ja silloisen talouden tasapainon parantaminen.

Kuljetustukea ehdotetaan maksettavaksi kuljetuksille, mikä säädösteknisesti vastaa nykytilaa.

9 §:n tuoteluettelo: Lain tarkoituksena on myös kehitysalueilla tapahtuvan tuotannon jalostusasteen korottaminen. Lain 9 §:ään sisältyvään kuljetustuen kohteena olevien tuotteiden luetteloon sisältyy tuotteita, joiden jalostusaste on alhainen. Tuotteiden kuulumista tuoteluetteloon on aikanaan perusteltu muun muassa kotimaisen tuotteen aseman vahvistamisen tärkeydellä.

Liikennevaliokunnan mielestä lain joustavuutta tulee lisätä. Valiokunnan käsityksen mukaan olisi määräaikaista kuljetustukea viennin käynnistämiseksi voitava myöntää silloin, kun tukipäätös koskisi pienekköä määrää uusia tuotteita, joita ei ole mainittu 9 §:n 1 momentissa. Sanotussa momentissa kuljetustukea koskevat asiat on voitava käsitellä kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistoissa. Valiokunta ehdottaa tätä tarkoittavan säännöksen lisättäväksi lain 9 §:n uudeksi 4 momentiksi.

Kuljetustukea on 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien myönnetty pienentämällä tuen tasoa aikaisempaan verrattuna 25 prosentilla. Hallituksen esitys on laadittu siten, että kuljetustuen taso säilyisi ennallaan. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan tämä tavoite kuitenkin saavutettaisiin tarkistamalla lain 10 §:n 1 momenttia valiokunnan jäljempänä ehdottamalla tavalla muuttamatta 9 §:n tuoteluetteloa.

Esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan esitystä laadittaessa ei ole riittävästi perehdytty tuotteiden todellisiin jalostusasteisiin ja lakiesityksen kokonaistaloudellisiin vaikutuksiin, missä huomioidaan muun ohella kuljetustuen lakkauttamisen työllisyysvaikutukset.

Liikennevaliokunnan mielestä tuoteluettelon epäneutraalisuus ei vastaa lain alkuperäisiä aluepoliittisia tavoitteita. Koska kuljetustukijärjestelmän päätarkoitus on pitkien kuljetusmatkojen aiheuttamien lisäkustannusten kohtuullistaminen, liikennevaliokunnan mielestä tämän vuoksi järjestelmän tulee olla tuotteiden ja yrityskoon suhteen mahdollisimman neutraali.

10 §:n *kuljetustuen määrä*: Kuljetustuen tasoa alennettiin em. lailla (634/93) valtiontaloudellisten vaikutusten aikaansaamiseksi (1.7.1993) vähentämällä lain 12 a §:n mukaisesti maksettavasta kuljetustuesta 25 prosenttia.

Kuljetustuen tason pitämiseksi edelleen nykyisellä tasollaan ilman erikseen nyt tehtävää vähennystä valiokunta ehdottaa kuljetustukiprosentteja alennettavaksi vastaavasti lakiehdotuksen 10 §:n 1 momentissa. Muutosehdotus on siten tältä osin vain tekninen ja selkeyttää tuen laskentaa. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan tämä toimenpide vastaa niitä säästötavoitteita, joita alueellisen kuljetustuen alentamiselle on asetettu.

Muut kannanotot: Edellä sanottuun ja 9 §:n perusteluihin viitaten valiokunta ehdottaa siis, ettei tuoteluetteloa muuteta, vaan kuljetustukitaulukon prosentteja pienennetään säästötarvetta vastaavasti poistettavaksi ehdotettujen tuotteiden osuuden verran.

Liikennevaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena aluehallinnon kehittämistä koskevien periaatteiden mukaisesti siirtää kuljetustuen käsitteilyä kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun organisaatiolle. Koska tässä vaiheessa ei kuitenkaan ole varmaa tietoa siitä, minkä kokoinen on lakiehdotuksessa alueiden kehittämisestä tarkoitettu kehitysalue, ei muutosehdotuksen taloudellista vaikutusta ole voitu hallituksen esityksessä tarkalleen laskea.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kuljetusten alueellisesta tukemisesta 18 päivänä joulukuuta 1981 annetun lain (954/81) (poist.) 12 a §,

(poist.) sellaisena kuin se on 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (634/93),

muutetaan 1 §, (poist.) 10 §:n 1 ja 2 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13—15 §, 16 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 § ja 20 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §, 10 §:n 1 ja 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti mainitussa 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa, 14 § osittain muutettuna 21 päivänä joulukuuta 1984 ja 15 päivänä joulukuuta 1989 annetuilla laeilla (901/84 ja 1111/89), 15 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 20 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa, *sekä*

lisätään lain 9 §:ään *uusi 4 momentti*, seuraavasti:

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 §

(1 mom. poist.)

Uuden tuotteen viennin käynnistämisen vaiheessa voidaan viennin vakiinnuttamiseksi myöntää määräaikaista kuljetustukea siten, kuin tämän lain 13 §:ssä säädetään. (Uusi)

10 §

Kuljetustuen määrä 7 §:ssä tarkoitetusta kuljetusmaksusta on kehitysalueen III tukialueelta alkavista rautatie- ja kuorma-autokuljetuksista:

Kuljetettu matka kilometriä	Tuki-prosentti	Tukiprosentti 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin laivakuljetuksiin liittyvissä kuljetuksissa
101—130	—	5
131—160	—	7
161—210	—	8
211—260	—	10
261—300	5	12
301—330	8	14
331—400	10	14
401—440	12	14
441—500	14	14
501—540	15	15
541—600	17	18
601—700	20	20
701—800	22	22
801—1000	24	24
1001—	27	27

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

12—18 ja 20 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saapunki, varapuheenjohtaja Kasurinen, jäsenet Antvuori, Hassi, Karhunen, Kekkonen, Lahikainen, M.

Laukkanen, Myller, Mölsä, Rauramo, Renlund, Rossi, Rönnholm, Suhonen ja Tennilä sekä varajäsen Seivästö.

